Ч. 225 (14.474). Львів, середа 7. жовтня 1936. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 227-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Прем. Ґембеш помер.

МІНХЕН, 6. 10. ПАТ. Мадярський премієр Ґембеш помер нині в год. 8.20 рано у санаторії в Нойвіттельсбах б. Мінхену.

БУДАПЕШТ, 6. 10. ПАТ. Міністр освіти Томан, що з поручення ради міністрів виїхав до Мінхену, переслав міністрові Дарані, що тимчасово повнить обовязки премієра, телеграму такого змісту: „У глибокому жалю повідомляю королівський уряд Мадярщини, що голова ради міністрів Ґембеш помер нині рано на удар серця. Подібну телеграму дістав регент адм. Горті.

Юлій Ґембеш де Якфа прийшов на світ 1886. року в селі Мурга, як нащадок старого шляхотського дому. В 1905. році покінчив старшинську школу, небавом також віденську воєнну академію. Ранений 1916. р. на фронті, Ґембеш перейшов до міністерства краєвої оборони. За австрійських часів він домагався, щоб утворити окрему мадярську армію і навіть написав окрему працю на цю тему.

Разом з гр. Бетленом Ґембеш поборював революційний уряд гр. Каролі, тому мусів утікати до Відня. За володіння комуністів Ґембеш став віцеміністром народньої оборони в контрреволюційному уряді, що повстав у Шеґеді. В 1920. Ґембеш виступив з армії та посвятився парляментарному життю як посол з партії дрібних рільників, опісля співпрацював при організації партії єдности, 1923. р. оснував партію національної незалежности. 1928 р. обі партії обєдналися, гуртуючи в собі весь найздоровший елемент. Того самого року Ґембеш став віцеміністром нац. оборони, опісля міністром та дістав ґенеральський степень. В жовтні 1932. р. Ґембеш утворив уряд, затримуючи теку національної оборони.

ҐРАНДІ УСТУПАЄ.

НОВА ІТАЛІЙСЬКА ПОЛІТИКА У ЛЕВАНТІ?

ЛЬОНДОН, 6. 10. ПАТ. Прийшла тут вістка, що амб. Ґранді уступить і стане губернатором архіпелагу Додеканез. Характеристичне, що Італія іменує на становище губернатора кольонії положеної у східному басейні Середз. Моря людину найліпше обзнайомлену з англійськими справами. У цій номінації добачують відповіди на оснування англійської морсько-летунської бази на Кипрі.

Новий Альказар.

БУРҐОС, 6. 10. Авас. Перед 8-ма днями сховалося у недоступній каплиці в Сієра Мозена [illegible] членів цивільної ґвардії з родинами, 100 членів „еспанської фалянги“ та ще кілька родин, між ними жінка й син полк. Іґлізіяса. Недавно перелетів над каплицею національний літак, скинувши дещо харчів. Національні війська віддалені від того „Нового Альказару“ на 50 км.

СПРАВА НЕІНТЕРВЕНЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 6. 10. ПАТ. Координаційний комітет у справі неінтервенції в Еспанії відбув учора засідання, не видаючи ніякого комунікату.

ПОД СТЕНКУ.

БАРСЕЛЬОНА, 6. 10. ПАТ. Людовий трибунал засудив трьох старшин на смерть і трьох на 20-літню вязницю за участь у повстанні.

Ґен. Франко особисто поведе військо до наступу на Мадрид

ТЕНЕРІФА, 6. 10. ПАТ. Офіційний комунікат національної гол. кватири повідомляє, що ґен. Франко особисто поведе на Мадрид війська, після того як ґен. Моля перегрупує свою армію.

ЩО ДІЄТЬСЯ ПІД ОВІЄДО?

СЕВІЛЛЯ, 6. 10. ПАТ. Ґен. Кейпо де Ляно заявив крізь радіо: З нагоди роковин еспанської революції (що, як відомо, вибухла у жовтні 1934 р.), мадридський уряд наказав за всяку ціну здобути Овієдо. На місто впало 1000 гарматніх стрілів і 400 летунських бомб, та національні війська не лише що не відступили, але навіть перейшли до протинаступу, здобуваючи воєнний матеріял.

МАДРИД, 6. 10. ПАТ. З півурядових кол повідомляють, що вчора астурійські гірники далі машерували на Овієдо і в трьох місцях вдерлися до міста.

ЛЯ КОРУНЯ, 6. 10. ПАТ. Як подає тутешня радіостанція, червоні атакували завзято цілий вчорашній день Овієдо, бомбардуючи місто. Національна залога у протинаступі здобула позиції червоних.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

СЕВІЛЛЯ, 6. 10. ПАТ. Ґен. Кейпо де Ляно повідомляє через радіо: Під Гуескою національні війська відбили атак червоних, що втратили 40 убитих і чимало бранців, на півночі окружують Більбао. Сіґенца (пров. Ґвадаляхара) зовсім окружена. Національні летуни збомбардували Валенсію, Барсельону і Мадрид. Небавом почнуться операції проти Мадриду.

МАДРИД, 6. 10. ПАТ. Комунікат червоного уряду повідомляє: Під Барбастро (Араґонія) червоні розбили націон. кольону, що втратила 100 вбитих. У пров. Хеан здобули Рабіте і Фуенте Алямо, під Наваль Переаль відбили атаку нац. військ.

МАДРИД, 6. 10. ПАТ. На відтинку Толедо спокійно. Червоні окружили село Барґас.

ЗАБОРОНЮЮТЬ ВИВОЗИТИ ЗОЛОТО І СРІБЛО.

МАДРИД, 6. 10. ПАТ. „Ґазета де Мадрід“ оголошує декрет міністра скарбу зі забороною вивозити за кордон золото і срібло.

Французький уряд оправдується.

ПАРИЖ, 6. 10. ПАТ. Міністерство внутр. справ оголосило комунікат, у якому бороніться проти заміту несправедливої односторонности: в неділю воно заборонило націоналістичну маніфестацію а дозволило на комуністичну.

Мін-ство оправдується ось як: Зібрання „Суспільної партії“ (полк. де ля Рока) мало ніби то приватний характер, на ділі воно відбувалося в льокалі на 30.000 осіб. Протидемонстрація проти комуністів виявила істнування здисциплінованої військової організації; обі демонстрації не мали справді політичного характеру. Інциденти були дрібні, закордонна преса їх перебільшила. Щоб запевнити лад, уряд заборонює аж до відкликку уладжувати в Парижі й околиці збори, що можуть ввести розлад у публичне життя.

З Куби виселять чужинців.

НЮ ЙОРК, 6. 10. ПАТ. Як повідомляють з Гавани, міністр праці Куби домагається, щоб видалити з острова імігрантів, що перебувають нелегально. Иде про те, щоб зменшити безробіття.

Присилайте передплату!

За співпрацю молоді зі старшим громадянством.

Львів, 6. жовтня 1936.

У вчорашньому числі „Діла“, присвяченому шкільним справам, мали ми аж дві статті про відносини у високих школах Польщі. Автор передової статті, член УПР, ствердив, що „політики університетських властей до нашої молоді не можна назвати інакше, як політикою повної екстермінації“. Друга авторитетна людина, автор передрукованої у нас статті з „Мети“, ілюстрував ту саму тезу цілою низкою яскравих прикладів. Одночасно перший названий діяч заявив, що „Українська Парляментарна Репрезентація вичерпала всі свої засоби, щоб добитися зміни системи“, — другий вказав на явище ломання характерів нашої молоді, яка у щораз численніших випадках іде по лінії найлекшого спротиву, аби тільки дістатись до високої школи: абсольвент середньої школи декляруе себе як „русин“, уживає протекції ананаціональних чинників, користується у своїх заходах засобами, які суперечать уже почуттю і національної і навіть просто людської гідности.

Серед таких відносин питання боротьби за школу, яка зводиться серед польсько-української дійсности до боротьби **за доступ до польської школи** (річ на заході Европи та в Новому Світі нечувана: зовсім незрозуміла!), — серед таких відносин український фронт мусить виглядати зовсім інакше, як виглядає. Досі виглядав він у той спосіб, що молодь воювала на два боки: проти власного старшого громадянства і проти поляків. На ділі ця „війна“ представлялася так, що під адресою старшого громадянства йшли рівнобіжно й одночасно закиди, що те старше громадянство є політично опортуністичне, та закиди, що те старше громадянство не добуває від польської сторони позитивних користей у ділянці високого шкільництва. Поруч із цим парадоксом у відношенні молоді до рідного громадянства істнував (і подекуди й далі істнує) подібно парадоксальний підхід української молоді до польської сторони. З одного боку чули ми й чуємо заяви такого принципіялізму, який навіть „зрікається“ евентуальної (бо ніхто не спішиться давати) фінансової допомоги університетських властей для українських студентських товариств (пригадуємо репортаж у „Бунті Млодих“ з побуту польського редактора в Академічному Домі у Львові), — з другого боку маємо таку безліч прикладів стосування тактики „всі засоби добрі, щоб дістатися на університет і скінчити студії“, — що годі вже казати про виїмкові випадки, лише про сервілістичну заразу чи систему. Систему справді жалюгідну.

Цим парадоксам слід покласти кінець. „Українська Парляментарна Репрезентація вичерпала всі засоби...“ Це така заява, яка має свій переважний зміст. Показалося, що всі спроби поладнати справу спокійними кабінетними розмовами між відповідальними чинниками обох сторін — не довели до бажаного успіху. Масовий громадський чинник набирає тепер ще більшого значіння. Бо чейже боротьба за високу школу ані не припинилася, ані теж не може вестись дикими та анархічними методами, що ніколи не ведуть до цілі. Навпаки: потрібна сьогодні більша координація національних сил, ніж колинебудь. Школа ніколи не була власністю та цінністю тільки молоді або тільки старшого громадянства. І боротьба за школу не може вестись сепаратно. Не може тут на-

віть обовязувати гасло „роздільно машерувати — разом ударяти“.

Співпраця молоді старшого організованого громадянства мусить бути тут якнайдальша, якнайтісніша. Ніякий виступ молоді не може діятись без відома й порозуміння з відповідальними громадянськими колами, ніяка кампанія, ініціована старшим громадянством, не може вестись без попереднього порозуміння і без співпраці з молоддю.

Тимчасом в очі кидається аномалія, про яку згадав і автор статті у „Меті“, аномалія загально відома і — теж ніде у широкому світі незустрічна. Її зміст дуже короткий: брак контакту. Молодь з „принципіяльних“ причин бокує від тих, до яких має претенсії, щоб нею опікувались і брали її в оборону, українські відповідальні кола й українська преса вважають проблему молоді та проблему боротьби за рідне шкільництво одною з найбільших і найповажніших у всьому національному житті, та одночасно українська молодь і сама ходить розбита і не дає про себе ніяких інформацій, ніяких даних. Наші відповідальні чинники та наша преса мусять просто боротися за інформаційні дані, мусять добувати їх і складати їх собі на підставі чужих статистик і доривочних вісток, або їх чують від своїх свояків-студентів чи близьких знайомих. Відповідальні за студентське життя і за боротьбу молоді за високу школу (та все, що з цим звязане) студентські провідники ніколи не відвідують редакцій провідних українських часописів, — обмежуючись до часописів, в яких безпосередньо працюють молоді люди та які між молодю кольпортують. Можнаб і на такий „бойкот“ погодитись, колиб у тих часописах молоді були спеціяльні рубрики інформаційного характеру — про життя молоді, про відносини у високих школах, про стан студентських організацій, про безліч цікавих подробиць, яких повне студентське життя. Але саме про ті справи у тих часописах — ані сліду: зате вони наслідують пресу „старих“, поміщуючи статті на зовсім сторонні теми та час до часу — лаючи старше громадянство.

Не підіймаємо тут зовсім дискусії на тему течій, які істнують серед молоді, на тему якихось тактично-політичних розбіжностей між поодинокими частинами українського громадянства і т. п. Не маємо найменшого заміру вести тут серед молоді пропаґанду політичних ідей, до яких вона булаб насторожена. Тут говоримо тільки про інформаційний звязок та про співпрацю в університетській справі, у високошкільних справах. У спільних наших справах, супроти яких нема „старих“ ані „молодих“. Коли в цих справах створюється такий поділ — то такий поділ бє і „старих“ і „молодих“ — і спільну нашу справу.

—o—

Закарпаття.

НАРАДИ КОАЛІЦІЙНИХ ПАРТІЙ.

Дня 23. м. м. відбулися у ґубернатора Грабара наради представників коаліційних партій у справі автономії. В нарадах взяли участь: о. Августин Волошин, д-р Михайло Бращайко, пос. Юлій Ревай, д-р Адольф Маркл, сен. д-р Едм. Бачинський, пос. інж. Й. Заїць, д-р Пейше з Мукачева, секретар нар. сот. Ілма і д-р А. Шпіґель з Мукачева. Головною темою нарад було питання компетенції ґубернатора та орґанізація ґубернаторського уряду. Представники партій дійшли до згоди майже в усіх справах. Дальші наради йтимуть 7. жовтня ц. р. Після того коаліційні партії предложать урядові свій проект у справі компетенції ґубернатора й орґанізації ґубернаторського уряду.

ГРОШІ І СТАТТІ КОНСУЛЯ ОДНОЇ ДЕРЖАВИ ДЛЯ ҐАЗЕТИ Д-РА ФЕНЦИКА.

„Карпаторуське Слово“, орґан чеських народніх соціялістів, написало, що відомий провідник москвофілів посол д-р Фенцик не знає російської мови і вдержує підозрілі політичні звязки. Д-р Фенцик подав до суду відповідального редактора „Карпаторуського Слова“ Й. Ліпека, який переводить доказ правди.

На судовій розправі зізнав д-р Недзельський, редактор „Русскаго Нар. Голосу“, що сам мусів переробляти рукописи д-ра Фенцика, бо в них було повно граматичних, правописних та інших мовних помилок. На питання, чи знає дещо про звязки д-ра Фенцика з консулем одної державаи, свідок відповів, що часто дописував до ґазети Фенцика. Статті були так гостро написані, що свідок не мав відваги їх поміщувати, і тому консуль на прохання Фенцика злагіднював дещо свої статті. Рукописи таких статтей консуля має теж ужгородська поліція.

Св. Михайло Василенко, учитель з Мукачева, зізнав: Д-р Фенцик висловився перед ним, що гроші на політику мусить здобути або від чужої держави, або від Стржібрного. Далі Василенко згадав, що з промов Фенцика можна якнайкраще ствердити, що він не знає російської мови.

Після того розправу відложили, бо зізнаватимуть нові свідки.

НОВА УПРАВА Т-ВА „БАНДУРИСТ“ В УЖГОРОДІ.

На Заг. Зборах Т-ва „Бандурист“ вибрано управу в такому складі: Михайло Білинченко — голова; Йолана Аґієва — заст. голови; Золтан Бубелений — секретар; Й. Дюлай — скарбник; члени управи: інж. В. Мурашко, інж. Дм. Угринюк та інж. Петро Яремкевич. До надзірної комісії ввійшли: проф. О. Зелик, Ю. Лацанюк і Д. Вакула. Диригенткою хору є п-ні Щуровська. Нова управа візвала українців з голосами вступити в члени хору і ходити точно на проби.

НОВА ПАРТІЯ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСИ?

Часопис „А-Зет“ повідомляє, що на Підкарпатській Руси повстане небавком нова партія, яка обєднуватиме греко-католицьких священиків та вірних. Органом нової партії буде часопис „Недѣля“, що його видає ен. Стойка. З цього виходило би, що нова партія буде обєднувати т. зв. „автохтонів“, які ще до тепер не отряслися від мадярських впливів.

БУДОВА ЧЕСЬКОЇ ҐІМНАЗІЇ В УЖГОРОДІ.

Недавно звернулися батьки українських дітей в Ужгороді до міністерства освіти з проханням дати допомогу на будову народньої школи в Ужгороді. Міністерство відмовило, кажучи, що буджет уже вичерпаний і воно зможе дати підмогу на ту ціль щойно за 3—4 роки. Одначе на чеську ґімназію в Ужгороді гроші знайшлися і то аж кілька міліонів ч. к. Згідно з проектом будова ґімназії буде коштувати [illegible] міліонів чеських корон. Специялісти [illegible], що на будову треба буде видати до 10 міліонів корон. Нову ґімназію побудують у тій дільниці Ужгороду, де вже чехи, які там поселилися по війні, мають репрезентативну школу ім. Т. Масарика.

—

Італійський лір здевалюований на 40 проц.

РИМ, 6. 10. ПАТ. Рада міністрів рішила здевалюувати ліра на 40.93 прц., привертаючи тим шляхом паритет у відношенні до доляра і фунта з 1927. р.

Рівночасно скасовано компенсаційний рух і т. зв. туристичного ліра та 15-процентові мита ад вальорем. Обнижуючи всі митні тарифи (зокрема пшеницю і мясо), італ. уряд запобігає звишці цін та організує окремий контрольний орган для боротьби з доріжнею.

РИМ, 6. 10. ПАТ. Мито на пшеницю обнижено з 75 на 41 лірів від квінталя.

ДЕРЖАВНА ПОЗИЧКА.

РИМ, 6. 10. ПАТ. Рада міністрів ухвалила емітувати 5-процентову позичку, що обтяжить нерухомости на 5 прц. їхньої вартости. Сплата її до 25 літ з податку від нерухомостей.

ПІСЛЯ ДЕВАЛЮАЦІЇ.

У Франції вводять надзвичайну 50-процентову оплату від доходів з короткотермінових операцій, переведених у днях 21—26 вересня ц. р.

Чеська влада завісила засідання празької біржі правдоподібно на 8 днів.

Українське студенство на міжнародньому форумі.

В серпні ц. р. відбувся у Софії черговий XVIII Зїзд Міжнародньої Студентської Конфедерації (Confederation Intern. d'Etudions) що її членом є теж організоване українське студентство. Центральний Союз Українського Студентства вислав і цього року на зїзд свою делеґацію. Треба сказати, що участь українців у працях та імпрезах зїзду нарівні з іншими, державними, націями має для нас поважне моральне значіння. Молода ґенерація світу, заступлена в конфедерації своїм найактивнішим елементом, що за кілька літ може мати вплив на державну політику, привчається так бачити в Україні постійний та самостійний чинник міжнародього життя. Як зовнішній знак того український прапор заступлений між прапорами інших держав членів Зїзду.

Самі праці зїзду, які мають головно професійний студентський характер, проходять у комісіях. Цікаві бувають усе збори присвячені вільній дискусії на ширші суспільно-політичні теми. При цій нагоді виявляється спосіб думання і тенденції кожної національної групи. Фактом є, що студентська репрезентація кожної країни діє в тісному порозумінні з її дипльоматичним представництвом, отже відбиває офіціяльне становище.

Цього року дискусії йшли коло проблеми світового мира і позначилися сильними зударами італійсько-французькими, аглійсько-англійськими та болгарсько-французькими. Французи пропонували взагалі зняти політичні справи з обговорення на зїздах. Проти цього рішуче виступила італійська, українська та мадярська делеґація. Румунські і югославянські делегати на знак протесту проти болгарської пропаганди взагалі покинули зїзд, а чехи і французи відтягалися від деяких імпрез.

Заслуговують на увагу французькі бажання притягти до участи в СІЕ москалів. Здійснення цих плянів стріне без сумніву спротив країн з націоналістично настроєною молоддю, Українська делеґація спротивилася до притягнення Совітів.

Болгарська молодь в особі болгарського студентського союзу виявилась надавичайно гостинними та милими господарями. На честь делегатів улаштовано ряд бенкетів та прийнять, напр. містом Софією, Болгарським Студентським Союзом, міністерством освіти і т. п. Крім того улаштовано прогульки до памятних болгарських місць, як Бояна з її тисячлітною базилікою та рильського монастиря, що давали делегатам поодиноких країн нагоду ближче пізнати одни одного та поінформувати себе взаїмно про свої національні справи. Після закриття зїзду улаштовано теж відвідини Варни та Царгороду, в яких українські делегати з причини коштів не могли взяти участи.

Підчас зїзду відрито виставу культурної праці студентства. Серед виставленої преси був теж український відділ, що, до речі, під оглядом числа і змісту був одним з багатших.

У висліді зустрічей з поодинокими делегаціями затіснено звязки між українським студентством і центральними студентськими організаціями ряду країн, як теж з болгарськими журналістичними колами.

Тепер перед ЦеСУС-ом стоїть завдання вислати делеґацію на зїзд другої світової студентської організації, це є Міжнародньої Студентської Помочі, що має відбутися небавом у Стокгольмі.

Українське студентство, якого організоване життя періодично руйнується, з великим трудом спромогається покривати видатки звязані з зїздами, а зокрема на наші відносини дуже високі членські вкладки до міжнародніх організацій. Проте воно не хоче відмовитися від нашої національної репрезентації і в його праці йому повинно помогти все українське громадянство.

—o—

Після демонстрації.

В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 6. 10. ПАТ. Суди засудили чотира маніфестантів, що в неділю ставили опір поліції, на гривни 10 до 40 штерлінґів.

І В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 6. 10. ПАТ. Зі 150 маніфестантів, яких учора притримано, арештовано 11-ох за те, що мали зброю і били поліцаїв.

Ревізії у політичному бюрі.

ШАНГАЙ, 6. 10. ПАТ. Японський відділ під командою старшини перевів ревізію у кількох домах дільниці Шангаю та в одному поліційному уряді, буцім то шукаючи за шпіонами.

У пралісах північної Росії.

ЩО ДІЮТЬ БОЛЬШЕВИКИ З УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ?

У центральному німецькому щоденнику „Фелькішер Беобахтер“ з 2. ц. м., находимо початок прецікавих спомнинів А. Руссінова. Передаємо їх — разом з наголовком і підзаголовком оригіналу:

СЕЛО ЛАХТА.

20—30 кільометрів напівдень від Архангельська, у північній Росії, лежить маленьке село Лахта — над берегом великого озера в лісі, зовсім відмежованого від зовнішнього світу. В давнині, яких 300 років тому, Лахта не була в дійсности селом, лише манастирем, що його осували прихильники старої правдивої віри, які не хотіли погодитися з реформами московського патріярха Нікона (1605—1681) і тому втекли у північні ліси перед переслідуваннями царських урядовців. Я відкрив це село випадково на полюванні. Воно мало 10 до 12 загород. Майже ввесь час панує там велика тиша, яку перериває літом шум немов завороженого ліса, а зимою вихор метелиці. Спершу приняли мене з недовірям.

„Часи погані, нині є так багато людей, які не вірять у Бога“ — виясновали мені пізніше. Але згодом призвичаїлися до мене і вважали мене вже за приятеля. Я радо спішив до Лахти, бо в літі там багато диких качок, повно риб в озері, а в зимі можна стріляти чудові заяці. Але мабуть ще сильніше тягнув мене до Лахти рідкий чар тамошнього, майже закостенілого життя, старовинні звичаї й обичаї, його спокій і тиша, тоді як у цілій Росії лютувала революція, масові вбивства і руїна, смерть і ненависть. Одна родина в селі, якої хатина положена на горі між бузиною і малинами, приймала мене дуже радо і відступала мені звичайно малесеньку кімнатку на горищі з видом на озеро.

Ця приязнь була тим цінніша, що я не належав до „старообрядовців“, але до фальшивих „віроісповідників Нікона“, вреджування взаємин з якими вважали „старообрядовці“ гріхом. Ми куримо — вони ні. Тому вони не сміють користуватися нашою посудиною, бо вона нечиста. І тому за кожним разом мусів я привозити зі собою філіжанку, ніж і вилки. Вони не признають теж православних московських священників. Деякі між старообрядовцями — т. зв. „безпопівці“ — не мають взагалі духовників. Між численними сектами є теж секта „безженних“.

СЕЛО ЗІ САМИМИ ЖІНКАМИ.

В гущавині серед пралісів північної Росії збереглися аж до останнього часу всі секти. Це був своєрідний, незабутній світ. Є оселі, про істнування яких ніхто не знав — найменше совітська влада — так добре заховалися вони у пралісі. Одного разу натрапив я на таку оселю. В ній мешкало виключно жіноцтво, прихильниці секти „безженних“, між якими не було ніодної нижче 50 літ.

„Єдиний заступник чоловічого роду між нами є когут!“ — говорили мені сміючись. Найновішою книжкою між ними був календар з 1901 р. Вони нічого не знали про зверхній світ. Самозрозуміле, що старообрядці вишукували нарочно ці далеко віддалені і тяжко доступні місцевости. Чим дальше від грішного світу, тим краще. Насправді до них можна дістатися лише в зимі. Літом дорога небезпечна. Багато кільометрів треба мандрувати на тоненьких дошках, які є проложені одна за другою між непроглядними болотами. Хто при цьому зробить один фальшивий крок, пропав западаючись у болоті. Мешканці скиту, так називають вони оселі, йдуть зручно дошками, немов правдиві акробати, а вік не грає при цьому ніякої ролі.

Вірні в Лахті належать до „безпопівців“. Мала, дерев'яна церковця з чудовими, старими іконами і тяжкими церковними книгами, стоїть на краю ліса і селянин відправляє богослуження замісць священника. Богослуження тягнуться страшенне довго і зводяться до відчитування старих друків і сумних, одноманітних співів. „Прихильник“ Нікона може бути присутній лише за дозволом того, що відправляє богослуження і мусить покинути церкву в деяких важливіших місцях.

Ці звичаї й обичаї панують у Лахті від 17 віку без ніякої зміни.

Зимою 1929/30 р. я умовився з одним засланим московським професором в Архангельську, що пішов зі мною до Лахти. Він зацікавився справою і я згодився бути провідником. Вранці натягнули ми повстяники і віїхали. Дорога йшла спершу північною Двиною, опісля лісами і долинами.

Був гарний соняшний день — був мороз, але не сильний. Груди віддихали легко і приємно було бігти. По кількох годинах запсніз ліс і вирінула тиха Лахта: дерев'яні хати, будовані стародавнім стилем, покриті снігом. Довкола ні живої душі. Зовсім окремий світ, немов явище з 17 віку. Ми пішли до церковного старости Івана Василевича, високого старця зі сніжнобілим волоссям і бородою. Його кімната повна старих ікон і пергаментових та покритих воском книжок, яких сторінки вже були знищені, деякі читні. Старець навів нам довгу цитату з Біблії і з Псалтира, щоб доказати правильність „старої віри“. Велику війну, революцію і всі події з останніх років, всі терпіння Росії вважав він за невідхильний наслідок „ніконівської віри“, Божою карою, які вказує на прихід антихриста і недалекий кінець світа. Мене обгорнула радість на вид твердости цього життя і цього непохитного зрозуміння та охопила надія, що большевицьке ярмо зі своїм жидівським інтернаціоналізмом не знищить у мужика його правдивого духа. Я поділився своїми враженнями з товаришем. Він глумливо засвистав: „Підождіть кілька років і не пізнаете Лахти. Не буде навіть сліду зі старинного життя. Ніхто не вміє так основно знищити, як большевики“.

ПЕР ДЕ ЛЯ БАТІ

Дама на ліцитації.

— Сто десять франків за першим разом... Ні хто не дає більше? Стодвацять за першим... Стодвацять за другим... Сто двацять за третім!

Пан Топ стежив за ходом ліцитації, якби мав гарячку. Продавали рисунки. Він чекав, коли прийде черга на один образ, який він бачив попереднього дня в галі авкційній. Був це портрет жінки, такої гарної, що від учора він мріяв про неї. „Тепер люблю тільки жінки в рямах“ — сказав він собі. До такої фільософії дійшов Топ, скінчивши 50 літ, тільки тому, що довгі роки задалеко любив жінки і не хотів на старість попасти в ролю смішного суперника молодших. Його постанова була розумна і рішуча: своє майно не буде більше витрачувати на жіночі примхи, а зосередить його в гарній збірці образів.

Образ, який притягнув його увагу, визначався тим, що жінка на ньому мала дві маленькі ямочки біля уст і великі очі, в яких блискали, мов зірочки чоловічки. У вухах мала блакитні ковтки, такого самого коліру, як шаль довкола шиї. Стрункa, у брунатному оксамитному плащі, з маленьким капелюшком у відповідному відтінку і вуальці, що сягала до кінчика її носа. Вона була немов-то закрита, але барва її шкіри і вислів обличчя проявляли великий темперамент. Так! Топ не мав як знавець ніякого сумніву, що це була одна з тих тигриць...

Топ пішов до комісаря ліцитаційної продажі за інформаціями. Кілька місяців тому помер маляр Жак Балю.

— Цей портрет коштував пів року тому десять тисяч... Але від того часу образи Балю значно зросли на ціні. Ми рішили назначити нині ціну сорок тисяч і сподіваємося...

Топ не вірив, що дійде до такої ціни. Він змішався з юрбою колекціонерів і підслухував їх розмови. Перед портретом, який йому так подобався, сказав він: „А я не вважаю цього Балю за автентичну річ. Щось у ньому бракує... знаєте та характеристика для нього риса... У катальогу теж нема, від кого його відкупили“.

Таким способом хотів він зневохотити деяких по купців. Але один зпоміж них — високий білявий хлопчище не дав себе збити спантелику. Він відчув, що Топ хоче зіпсувати йому смак і станув якби навмисне перед портретом, вдивляючись у нього якнайдовше. Досі той білас не брав участи у ліцитації; тепер розсівся у першому ряді, недалеко Топа. Видко було, що пічнеться завзята битва. На ліцитації досить двох сильних покупців і ціна предметів іде вверх швиденько.

— Вибачте... тут здається є ще вільне місце — чує Топ біля себе якийсь голос. Він відсувається не дуже чемно і закриває собі плащем коліна. Щойно тоді підносить очі і бачить при собі даму. Вона не є елегантна, але така сама гарна як на образі та дама у брунатному... число катальогу 546.

— Чи потрет Балю вже проданий? — питає вона.

— Ні. Чи це ваш портрет, пані?

— Так — киває вона головою.

І додає упів-голос:

— Я знала Балю дуже добре.

— Так, — питається Топ, здивований, що вона має охоту до розмови.

—Так... Це був мій приятель. Пять останніх літ ми дружили зі собою дуже близько; він часто говорив до мене: Якби тебе Тінето не було, то я не мав би ніякого таланту.

— Я його розумію дуже добре і вірю, що ви могли йому давати надхнення — відповів Топ чемно.

— Я позувала йому дуже часто. Не завсіди до офіціяльно-поважних сюжетів. Наприклад „Жінка при тоалеті“ це теж я.

Топ знав цей образ і почав придивлятися своїй сусідці із щораз більшою цікавістю.

А вона говорила далі:

— „Жінка в бурнусі“ це теж я. Одного дня я загорнулась у бурнус, що лежав у його робітні. Він сказав, що мені в ньому дуже до лиця, спочатку зробив шкіц, а потім з нього образ. І рисував мене часто... у ріжних позах...

— Той чоловік мав щастя! — зважився Топ на комплімент.

Нараз його сусідка пірнула зовсім у спомини і перейшла на мелянхолійний тон:

— Від його смерти не мала я багато щастя. Я не маю великих вимог. Хотіла би вже відпочити. Страшенне люблю спокій, природу... Уявляю собі, як чудово було би жити на селі у малому садку. Але тепер на це треба би мати бодай сорок тисяч франків.

„Сорок тисяч!“ — подумав Топ. — „Саме стільки, скільки хотять за той образ. Ех, якби я так не мав уже пятьдесять літ...“

— Я це розумію... — відповів далі — коли чоловік доходить до пятьдесятки...

— Я ніколи не сказала би — перебила йому сусідка.

— Так, так — кивав він головою — вчора я скінчив пятьдесять... — і в цій хвилині пожалував своєї щирости.

Побачив, що його сусідка дуже симпатична. Вона любить мистецтво, тихе життя, природу, гарна, з темпераментом. Коли почали наново викликувати ціни, вона мимохіть торкнулася його руки і сказала:

— Я так хвилююся...

— „Жінка у серпанку“ мистця Балю, число катальогу пятьсот сорок шість! — викрикав акціонер. — Образ оцінений на трицять тисяч франків. Виклича ціна десять тисяч.

— Дванацять! — крикнув білявий панок.

З усіх боків посипались відповіди:

— Тринацять!... чотирнацять... пятнацять!

— Я страшенне зденервована — говорила пошепки дама.

Топ завагався, чи має брати участь у ліцитації:

Опісля ми стрінули одного селянина. Вертався з міста підхмелений. Раніше це було неможливе між старообрядовцями.

„Життя мені не подобається!" — бився він кулаком в груди при нашім погляді. „Я жду кінця. У вас у місті революція, злодій побіч злодія... Незадовго загомонить грім, так грім у цілому світі... Так написано у старих книгах... Я жду кінця...!"

Це було в зимі 1929/30.

ЗАСЛАНЦІ У ВАГОНАХ ДЛЯ ХУДОБИ.

Ця зима мусіла бути одною з траґічніших в історії Росії. На півночі зазначилася вона нечуваною студінню. 30 до 40 ст. морозу і метелиці тревали безупинно від грудня до квітня. Саме підчас цих страшних морозів, з початком січня 1930 р. приходили довгі поїзди ваґонів для худоби на залізничу лінію Вологда-Архангельськ. Вони приходили здебільша вночі і не спинялися на стаціях, але на малих перестанках, де вони залишалися інколи тижнями. В останнім ваґоні приміщувалися вояки Г. П. У.

Спершу ніхто не міг доглупатися, що означають ці довгі ряди вантажних поїздів, бо на кожній зупинці окружали їх негайно червоноармійці так, що ніодна людина не могла зблизитися. Поширювалися поголоски, що з весною сподіваються десанту анґлійських вояків на Білому Морі, доставляють муніцію і поживу для червоноармійців. Але з ваґонів було чути голоси людей і плач дітей. Вояки зближалися і стукали до ваґонів, аж знову залягала тиша.

В чомуж діло? Деякі міркували, що це вязні, яких перевозять з одного табору до другого... Згодом, коли поїзди затарасували цілий шлях і вже неможливе було затаїти, що скривають ваґони, населення довідалося, що це „кулаки", себто працьовиті селяни з родинами з України, Кавказу, знад Волги і т. д., яких заслано на північ.

Їх історією є історія колективізації в Росії. Вона почалася літом 1929 р. По селах усієї Росії появилися нагло відділи Г. П. У. Нагло виарештували вони за вказівками сільрад усіх багатих селян з родинами, ограбили їх з усього крім одіння, яке мали на собі і відставили їх до вязниць по містах. Їх господарства зруйновано, інвентар здебільша винищено, худобу вибито, хати передано сільраді. **Це називалося ліквідацією кулацтва як кляси.**

По такій поведінці сільради скликали селян на сходини, заявляли їм, що почалася нова щаслива ера у сколективізованім сільськім господарстві і предкладали їм вступити „добровільно" до „колхозів". Ніхто не голосився. Нові сходини — з таким самим успіхом. Тоді виступило знову всемогуче Г. П. У. і продовжувало „ліквідацію кулаків". Г. П. У. перевело масові арештування між селянами без огляду на те, чи вони багаті чи бідні. Пять хвилин залишали їм, щоб приготовилися — і один транспорт за другим відходив на Сибір або на північ. На третіх сходинах заявляли, що вороги колективізації заслані. Після того предсідник, всемогучий чекіст, кричав: Хто проти колхозів, нехай виступить! Ніхто не відважився. „Ціле село одноголосно вступило до колективу" — телеграфували з усіх кінців краю до Москви.

„Кулаків" з їх родинами відставили [illegible]шу до поблизьких міст. Там завантажено їх у ваґонів для худоби. В нічному натовпі, під ударами прикладів крісів батьків розлучували від дітей, чоловіків від жінок. Опісля розсилано їх у ріжних напрямках, одних на Сибір, інших на північ. Деяким з них вдалося зовсім випадково пізніше відшукати себе, але більшість не зстрінеться уже ніколи.

—o—

— Пятнацять! — крикнув білявий панок.

— Хто дає більше? Мистецький твір Балю. Нема нікого, хто дає більше?

Перерва. Топ відчуває спокусу, щоб піднести ціну і підносить голову. Але якась ніжна рука стискає його і шепоче йому:

— Я тут задихаюсь. Ах, якби добре було сидіти тепер на селі. Здається, що зімлію... Ах, якби хтось так мені допоміг...

Топ змінює напрямок своїх думок. Вона відчула, що він думав увесь час про неї і він зважується сказати:

— А якби так я — — —

Вона відповідає йому прихильною усмішкою. Тих сорок тисяч франків, які Топ призначив у своїй уяві на цю виставу, пересуваєтьcя тепер на зовсім іншу позицію. Він перестає цікавитись образами та їх цінами.

Авкціонер валить молотком по столі. Він здивований, кричить: „Отже ніхто більше, мої панство? Справді ніхто?! Отже пятнацять тисяч за першим разом, за другим і... за... третім! Образ проданий!"

Молоток ударив різко по столі і білявий пан зголошується як власник портрету.

— О, це йому вдалося дешево цим разом — говорить Топ до дами — бо я був би підбив ціну до сорок тисяч.

Але він скоро потішив себе. Навіщо купувати мальовану неживу жінку, коли можна насолоджуватися видом ориґіналу — живою, ще й мати затишний домик із садком на селі.

Його сусідка встала. Він підійшов до неї і сказав ніжно: „Ідемо разом? Я мушу вам сказати щось дуже важне".

Вона усміхнулася і відповіла заперечливим рухом голови:

— Дуже мені прикро. Але мій приятель чекає на мене. Це той пан, що купив образ. Нам обоїм дуже залежало на тому, щоб цей образ залишився у наших руках...

Перекл. д. ж.

Довкруги еспанського престола.

НОВИЙ ПРЕТЕНДЕНТ КАРЛІСТІВ.

29. вересня помер у Відні голова Бурбонів, претендент до еспанського престола, кн. Дон Альфонсо Карльос, останній мужеський нащадок есп. інфанта (королевича) Дон Карльоса. Як відомо, брат цього останнього Фердинанд VII. змінив право дідицтва престола іменуючи наслідницею престола свою дочку Ізабелю. Карльос не узнав волі свого брата і після його смерти, 29. вересня 1833. оголосив себе еспанським королем. Між прихильниками Ізабелі і Карльоса (що називали себе „карлістами" або „традиціоналістами") вибухла війна. Карлісти, що рекрутувалися головно з баскійських провінцій, мали консервативний характер, коли тимчасом довкруги Ізабелі гуртувалися ліберальні елементи. Кінець кінців карлісти програли. Їхній рух почав завмирати і відродився щойно підчас революції 1931. р. Тепер карлісти — яких провідником є 42-літній Фальконде, воюють в повстанчих рядах в силі 60.000 людей.

Смерть останнього нащадка Дон Карльоса моглаб підтяти весь рух карлістів, бо його наслідником став би б. король Альфонс XIII., якого карлісти ненавидять, колиб передав насліддя [з]сина цього останнього, князя Астурії Дон Хуана Карльоса, обі монархістичні групи були б об'єдналися.

Тимчасом на загальне здивування, кн. Альфонс Карльос заіменував наслідником брата [illegible] австрійської цісаревої Зити, кн. Ксаверія де Бурбон-Парма. Згідно зі завіщанням кн. Альфонса Карльоса начальний комітет карлістів проголосив кн. Ксаверія правним спадкоємцем еспанського престола в Бурґосі 2. ц. м.

Кн. Ксаверій де Бурбон-Парма має 47 літ, перед 10-ма роками оженився з французькою аристократкою Магдалиною де Бурбон-Буссе, тепер живе у Франції. Він має сина, кн. Гугона та [illegible] дочки. Підчас світової війни кн. Ксаверій боровся у рядах бельгійської армії та намагався разом зі своїм братом кн. Сикстом, довести до сепаратного миру між Австро-Угорщиною й Антантою.

Недавна програмова заява ген. Франка, з виразним натяком на реставрацію монархії, надає внутрішнім справам еспанських монархістів політичної актуальности.

(АТЕ)

V. Інтернаціональний конґрес византійських студій у Римі.

Рим, 29. IX. 1936.

28 вересня закінчилася властива офіціяльна частина конгресу спільним обідом членів конґресу в „Ночера деі Паґані" під Неаполем. Тому вже нині можна коротенько передати всі найважніші враження з конґресу візантологів, який безперечно належить до одних з найгарніших інтернаціональних наукових зїздів у цьому році. Вага цьогорічного конґресу лежить головно в тім, що наукові праці йшли у парі з безпосередніми оглядинами пребагатих памяток византійського мистецтва, які розсіяні майже по цілій Італії. Учасники конгресу мали змогу оглянути майже все, що має якесь відношення до византійського мистецтва і тим самим могли поглибити своє знання і перевірити свої дотеперішні погляди. Про загальний зріст зацікавлення византійськими питаннями свідчить поважне число вчених всіх національностей, яке дійшло до 450 участників. Велику повагу додавала зїздові участь найвизначніших авторитетів на полі византиністики в особах таких учених як: Міле, Ґреґоар, Дельґер, Бреґіч, Біванґ, Жерфаніон, Ґуер, Йорґа, Меркаті, Окунєв, Протіч, Сотірію, Вайґанд, Штайн, Дворнік та інші.

Наукова праця була поділена між реферати та наукові прогульки. Постараємося коротенько, щоб передати цілість картини описати одно і друге.

1. НАУКОВІ РЕФЕРАТИ.

Найважніші реферати відбувалися в монументально збудованім університетськім місті т. з. Чітта універсітарія, засобленім у наймодерніші наукові потреби. В самих будинках положених уже дещо за містом, неначе віджив давний дух монументальної римської архітектури.

Праці відбувалися в таких секціях: історичній, фільольоґічній, юридичній, археольоґічній, історії мистецтва, літературній і музичній. Нема змоги вичислити тут всі теми рефератів та їх авторів. Звернемо за це увагу тільки на напрям праць. Вони оберталися головно довкола нових знаходів в Італії, Сицилії, Греції, Сербії, Константинополі, Болгарії, на Атосі і т. д. До найцікавіших відкрить належали мозаїки нартекса і входу церкви св. Софії в Константинополі (реферат п. Вітмор), далі розкопи атріюма тої самої церкви (реферат п. Шнайдера) і всередині (реферат п. Мамбурі). Далі знаходи в Філіппі (Македонія) (реф. п. Лемерль). Нові вислідн розкопів про скельні манастирі на Сицилії подав п. Анельльо, про Равенну і Фаенцу п. Бернарді, про грецьку архітектуру п. Еванґелідес та п. Орляндо.

Але не менше важні були деякі загальні суттєві питання, які виринали при важніших рефератах. Вони оберталися довкола головних проблем византиністики, а саме питання „Орієнт чи Рим", „Рим чи Византія". Реферати які порушували ці проблеми, мали спеціяльне значіння ще з огляду на те, що сам конгрес відбувався в Римі. Тут треба замітити, що питання „Рим, Византія та Орієнт", яке свого часу перехиляв у бік Орієнту Й. Стжиговський — піддано основній ревізії, і що щораз ясніше зарисувалося питання історично-органічного розвою серед земноморсько-античної культури.

Византія це живе продовження античноримської традиції в часах формування її культури. На ці питання звернули увагу незалежно від себе історики (головно у своїм гарнім рефераті проф. Дельґер), правники та історики мистецтва п. Ґуер і автор цих рядків, який брав участь у конґресі як делеґат Богословської Академії у Львові. Повстання византійської культури в юстиніянській добі і підкреслення її історичного звязку з середземноморсько-античною культурою не зменшує в нічому значіння Византії — навпаки доказує, що Византія зберігла всі ці здобутки античної культури, які в середньовіччі на Заході на якийсь час були затримались. Незвичайно ясно освітлив ці всі питання С. Ґуер у своїм рефераті „Раннє християнсько-византійське і римське мистецтво". Інші загальніші реферати порушували питання відношення византійського малярства до окцидентального в середньовіччі. Проф. Міле добачує у змінах, які зайшли в византійському мистецтві доби Палеольоґів впливи македонські — хоч і тут виступають впливи італійського малярства, як це влучно підніс у своїм рефераті Г. Матю. За поверховно до тих питань підійшов Швайнфурт, добачуючи в італійськім малярстві тільки впливи византійські.

На кінці згадаємо ще кілька рефератів, які подали нове уґруповання матеріялу як [illegible] лідний реферат проф. Окунєва про сербське малярство XIII. та XIV. стол. Свєнціцкого про розвій зображень Страшного суду у східних словян з особливою увагою для наших [illegible], Вайґанда про датування киворних колон у церкві Св. Марка у Венеції, Сотірія про [illegible] копулові церкви на Кипрі.

Велике оживлення продавала також секція музична.

Назагал можна сказати, що порушено велику може навіть аж за велику кількість тем. Наслідком цього було певне роздріблення праці. Причина цього лежить може в тому, що була тут за велика кількість учасників а кожний з них хотів щось сказати. Конгрес призбирав через те великий, новий матеріял для студій. Зате меншу увагу звертали на деякі суттєві питання і шкода, що не було часу на виміну думок саме на ці загальні теми, особливо при кінці конгресу. Незалежно від цих дрібних недомагань, конгрес уможливив широку приватну виміну думок і дав змогу ученим найріжнородніших народів ближче себе пізнати.

2. НАУКОВІ ПРОГУЛЬКИ.

Доповненням строго наукової праці на секціях, були оглядини важніших памяток византійського мистецтва в Римі і поза Римом. У звязку з тим комітет конгресу за великою допомогою ватиканських наукових кол, уладив ряд вистав у Римі і таким чином можна було оглянути прецінну збірку византійських та старохристіянських мініятурових рукописів Ватиканської Бібліотеки (прим. комплет мініятур Ісуса Навина, Косми Індикоплова, ватиканських псалтирів, менольоґів та октатевхів). В апартаментах Борджії виставлено прецінні памятки з Санкта Санкторіюм; особливу увагу звертали на себе вироби зі слоневої кости та старохристіянські емалії. У Ватиканській Бібліотеці можна було оглянути мініятуровані византійські рукописи. Недалеко Риму мали нагоду члени конгресу оглянути Ґадію у Гроттаферрата, із старими мозаїками з византійськими впливами і музеєм льокальної старовини. У церкві відспівав хор молодих питомців (між якими є й кількох українців) низку церковних старовизантійських пісень, в яких пробивалась повага, мельодійність та гієратичність старого византійського співу. Звідти переїхали учасники спеціяльними електричними возами до літньої резиденції Св. Отця у Кастель-Ґандольфо, де їх приняли на спеціяльній авдієнції.

Дуже милою несподіванкою для українських учасників конгресу була гостина в віллі української гр.-кат. колеґії в Кастель-Ґандольфо, яку Екселенція Митрополит Андрей Шептицький відкупив від Габаріних для питомців колеґії, щоб могли тут перевести ферії. Вілля займає одно з найгарніших місць, положена високо над т. з. альбанським озером, якого синяво-зеленаве плесо приковує глядача казково чистими барвами. Величезний незвичайно дбайливо утриманий сад тягнеться аж до того озера. В атмосфері надзвичайної гостинности представників ректорату, перевели українські делегати кілька вільних хвилин здалека від великоміського гамору, у чарівній закутині римських кастельлів, слідів великої минувшини — в сусідстві старого Тускулюле — місця уродження Катона і улюбленого вйон ретіро Ціцерона.

(Докінчення буде).

В. Залозецький.

—o—

Свята в краю.

ПОВІТОВИЙ ЛУГОВИЙ ЗДВИГ КОПИЧИНЕЧЧИНИ.

Районові лугові свята, що відбулися в ріжних місцевостях повіту, були підготовою до Повітового Лугового Здвигу й Академії в честь Головного Отамана Симона Петлюри, що мала відбутися 27. вересня ц. р. в Копичинцях.

В неділю 27. вересня вже від 9. години рано з усіх сторін надходили до Копичинець упорядковані відділи луговиків і луговичок і бадьоро зі співом машерували на площу вправ.

В 11. годині зявилося вже на площі 18 лугових товариств, 891 луговиків і луговичок. Паде сильний дощ, Луги уставляються до походу до церкви. В годині 11.30 рушив похід. На переді орхестра копичинецького „Бояна" в лугових однострояx, за орхестрою Повітова Старшина й уформовані сотні луговиків і луговичок. В часі походу прилучилося 4 Луги й 1 орхестра. Луги уставляються кольонами на церковній площі. Службу Божу правлять три священники. Підчас Служби Божої приходить ще 6 Лугів, що з причини непогоди спізнилися. Під кінець Служби Божої починає падати сильний дощ, та не зважаючи на дощ, Луги вислухали до кінця Служби Божої і проповіди.

По Богослуженні уставляється похід, в якому бере участь 28 Лугів, в силі 1403 луговиків і луговичок, переходить головною вулицею міста на площу вправ. В переході попри Народній Дім, з балькону Лугова Пов. Старшина з праппором і гол. Пов. Старшини в Чорткові відбирають дефіляду. Справними рядами і бадьорим кроком машерує сотня за сотнею, численно зібрана публика витає машеруючі сотні рясними оплесками, з вікон Народнього Дому обкидають китицями квітів.

На площі вправ уставляються Луги кольонами перед портретом Головного Отамана Симона Петлюри, прибраним у зелень і національні прапори, на трибуні являється голова Повітового Лугу д-р Василь Бабій і здоровить Лугове Товариство. Могутнім „Слава Лугові, Батьківщині Слава" відповідає півтора тисячі луговиків і луговичок на поздоровлення свого голови. Орхестра грає Луговий Гимн „Ой у Лузі червона калина похилилася". Голова д-р Василь Бабій подає до відома, що з огляду на погоду програма нинішнього свята мусить бути скорочена, відпадуть усі хорові і музичні продукції і попис, висловлює вдоволення і признання всім присутнім Лугам за таку численну участь у Святі, що свідчить про збільшення карности в Луговій Організації, взиває до вірности великій ідеї, за яку боровся і згинув Головний Отаман Петлюра, закликує до посвяти і найбільшої жертви за здійснення цієї великої ідеї.

Орхестра грає Національний Гимн. Лугові Відділи, на чолі з Повітовою Старшиною дефілюють перед портретом Отамана Петлюри. Свято кінчиться і поодинокі відділи відходять домів.

Дощ, що з малими перервами падав увесь день, не позволив виконати наміченої програми, та всеж здвиг був великою маніфестацією лугової ідеї, похід був імпозантний, всі відділи були в однострояx в вимкою трьох, в порівнанні з попереднім роком у святі взяло участь значно більше число луговиків, замітний був кращий вишкіл і більша карність серед Лугового Т-ва. Це вказує на великий вклад праці місцевих проводів і голови Повітового Лугу д-ра Василя Бабія, який ввесь вільний від заняття час присвячує праці в луговій організації. Настрої громадянства також змінилися в користь Лугів.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Димісія мадярського уряду.

БУДАПЕШТ, 6. 10. ПАТ. На засіданні ради міністрів, що скінчила радити около год. 11.30, уряд постановив податися до димісії. Реґент Горті запросив на нараду примаса Мадярщини архиєпископа Шередія, предсідників парляментарних палат, бувш. прем'єра Бетлена, голову урядової партії Івадія, голову партії дрібних хліборобів Екгардта та сторожа королівської корони барона Перенія

Стратеґічні здогади.

Німецький письменник, що під псевдонімом Ернста Генрі видав тому два роки книжку п. з. „Гітлер проти Европи", видав тепер нову книжку п. з. „Гітлер проти Росії". Генрі передбачує велитенський збройний конфлікт між арміями фашизму й арміями соціялізму, що залле кровю всю Европу.

„Якщо — каже він — Гітлер втягне цілу Европу в кріваву авантюру і Росія стане його безпосереднім противником, ключ до оконечного рішення тієї боротьби буде в руках Англії."

Плян Гітлера, на думку Генрі, зводиться до таких операцій:

Німецька армія на півночі перша кинеться на Ленінград і займе його без труду. Друга німецька армія, з півдня, займе Австрію, розгромить Чехословаччину, злучиться з мадярською армією і через Румунію заатакує Туреччину, щоб опанувати Дарданелі. Вкінці навязавши контакт з Польщею, південна німецька армія залле Україну. На фронті приблизно 3200 км. Гітлер буде розпоряджати 150—200 дивізіями, проти яких Совіти виставлять 350—400 дивізій.

Вислід цього конфлікту вгадати трудно. Одначе треба мати на увазі, що совітські війська вправді числом більші, але щодо якости слабші, зате матеріяльні засоби большевиків богатші від німецьких

НОВИНКИ.

— **Ви справді помиляєтесь,** коли думаєте, що серед повені українських календарів, календар „Криниця" на рік 1937 є тільки звичайним календарним, пересічним явищем. „Криниця" це настільна мала енциклопедія. Вона послужить Вам як інформатор у ріжних справах. Вона розважить Вас і внесе багато цінного та корисного у Вашу хату. Тому виберіть передовсім великий, ілюстрований календар „Криниця".

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів у пятницю дня 9. жовтня в год. 7. вечір. Гість з Болгарії д-р Микола Василів-Кирилів читає реферат п. н. „Санітарна організація та професійне лікарське життя в Болгарії". 2336

— **Поклик до жінок, колишніх членів У. Г. А.** Прохаю жінок, колишніх членів У. Г. А., подати мені свої адреси. Залежить мені на: курінних лікарках, командантах сотенних санітетів, санітетках, сестрах-жалібницях у полевих шпиталях, на тих, що працювали в обозах, інтендантурах, військових канцеляріях, сотенних кухнях і т. п. Прохаю теж подати прізвища тих, що полягли або померли від заразливих недуг на фронтах і в запіллі, в Галичині і на Придніпрянщині. — **Ірина Шміґельська-Климкевич,** Львів, вул. Піскова ч. 38 а, І. пов.

— **З музичного життя.** Музичне Товариство ім. М. Лисенка улаштовує в неділю 11. жовтня в год. 19-ій вечір пісні у виконанні Одарки Бандрівської; при фортепіяні Галя Левицька. Концерт відбудеться у поширеній і відновленій малій салі Т-ва Лисенка. В програмі твори композиторів XIX. і XX. століття.

— **Інґрес нового адміністратора для Лемківщини,** о. д-ра Якова Медвецького відбувся 3. ц. м. в Риманові. У врочистому богослуженні крім тарнівського біскупа ординарія, кс. д-ра Франца Лісовського, брало участь кількадесятьох пралатів і священників гр.-кат. і римо-кат. обряду. Адміністраційну владу репрезентував львівський віцевоєвода, м-р Тадей Холевський. Крім того були старости зі Сянока, Коросна, Горлиць і Ясла. Військову владу репрезентував плк. Чадек. Явилися теж представники москвофільських організацій зі Львова і Лемківщини. Польські суспільні організації репрезентував гр. Ян Потоцький з Риманова. (ПАТ).

— **Проти комуністичних ексцесів.** На сходинах робітничого т-ва „Сила" у Львові минулої суботи обговорювано відомі події у Стрийщині, Скільщині та Синевідську Вижньому. Після реферату й дискусії принято таку резолюцію: Зорґанізоване при т-ві „Сила" українське робітництво Львова, зібране на своїх сходинах, протестує проти нахабства комунарських боївок. Пересилає робітництву Стрийщини, Скільщини, Синевідська свій дружній привіт! Прилучується до боротьби з комунарськими затіями. Вкінці ухвалили збірку на допомогу робітництву Стрийщини, Скільщини й Синевідська.

— **Упадок технічних студій.** В часі інавгурації нового академічного року у львівській політехніці ректор проф. д-р Пошт виголосив промову, в якій ствердив, що на 71 катедр є 16 необсаджених. Це спричинило значне обниження наукових можливостей на деяких виділах. Крім того ректор ствердив, що високі оплати замкнули доступ до технічних студій вбогій молоді, часто дуже здібній. Наслідком того зменшується з року на рік фреквенція студентів, а через те в промислових заведеннях відчувається недостача кваліфікованих технічних сил.

— **Хто такий кс. Мальовани?** У звязку з нашою недавною статейкою п. з. „Ганебна поведінка польського ксьондза" одержуємо від добре поінформованого нашого передплатника таке письмо: Довідавшись з „Діла" про ганебний вчинок кс. Яна (не Франца!) Мальованого, пароха в Конюхах пов. Бережани, неодин читач буде цікавий знати, хто він такий та як це можливе, щоби польський священник побив українського священника. Отже на перше питання знайдеться відповідь перш усього в метрикальних книгах греко-кат. парохіяльного уряду в Курянах пов. Бережани, де теперішний кс. Ян, парох у Конюхах, записаний як Іван, а його родичі фіґурують як Онуфрей та Олена і були господарями в Підвисокім. Отже родичі та він Іван були греко-католиками й очевидно українцями, а батько Онуфрей Мальований був довгі роки перед війною присяжним при церкві в Підвисокім. Всі люди в цьому селі знають ще досі „старого Онуфрея", що пізніше, по війні, перенісся до свого, вже спольщеного сина, але свого обряду ще досі не змінив. Знають теж, що син Іван ходив до гімназії в Бережанах, яку ледве проліз, головно за протекцією кс. Загужинського, бо часто репе

тувєв (його плебанія сусідувала з господарством старого Онуфрея). Під впливом кс. Загужинського молодий Іван перейшов на латинський обряд і учителював рік чи два, а в часі війни вступив на латинську теольоґію і став кс. Яном. Як перекінчик запалав ненавистю до свого прадідівського обряду і тим дасться пояснити його брутальний виступ проти українського священника у школі.

— **Україніка.** Американський журнал Археольоґії (American Journal of Archaelogy, Vol. VL. (1936), ч. 2. ст. 228—245) подав працю Олега Кандиби п. н.: „С — спіраль в орнаментах дністро-дунайської неолітичної кераміки“. Розвідка багато ілюстрована. — Журнал „Prométhée“ (ч. 117, Париж) в хроніці подає багато інформацій з українського життя на еміґрації й в УССР.

— **Інавгурація Торговельного Курсу Абітурієнтів.** — У понеділок 5. ц. м. відбулось отворення Однорічного Курсу Абітурієнтів при Торг. Школі Р. Ш. у Львові. Інавгураційний виклад про значіння кооперації для українського народу виголосив б. дир. Денис Коренець.

— **Спекуляції цін у Львові.** Останніми днями можна було завважити нічим неоправдану звижку цін деяких артикулів першої потреби. Львівський воєвода зажадав від президії міста і від старостів, щоб вони устійнювали по змозі ціни в порозумінні з продуцентами і консументами. Якщо таке порозуміння булоб неможливе, тоді будуть устійнювати ціни з уряду. Ці зарядження повинні припинити всякі спекуляції на львівськім ринку.

— **Страйки.** Робітники, заняті при реґуляції Прута в Коломийщині, застрайкували, домагаючись підвишки плат на 50 с. денно. Участь у страйку бере 80 осіб. — У звязку зі страйком візників, що довозили дерево для тартаку братів Гредлів у Демні біля Скольового, дирекція цього тартаку виповіла 1000 робітникам працю, бо з причини страйку не стало дерева.

— **Антисемітизм у Стрийщині.** В Розгірчі вибив хтось в одного селянина, що купував у жида всі вікна. — В Ямельниці пов. Стрий невідомі люди підпалили кілька фір сіна на шкоду Аврама Рота. — В Оленковатім побив хтось кількох селян, які працювали при витинанні дерев у купця Лейзора Васербаха. На постерунку поліції вибили невідомі люди вікна. Поліція арештувала кільканацять осіб. Шиби до вікон вставили на кошт громади.

— **Поліція застрілила чоловіка.** В селі Пристані пов. Жовква два стежні поліцаї з Бутин надибали вечором чоловіка, що мав під курткою втятий кріс. На вид поліції він почав утікати. Зі сторони поліції впали два стріли, що положили його трупом. Показалося, що вбитим був 23-літній Михайло Ковальський, якого поліція глядала за вбивство. Крім кріса знайшли при ньому револьвер з набоями. Так повідомлено телефонічно слідчий уряд у Львові.

— **Велика пожежа** була 4. ц. м. в Уражі пов. Дрогобич. Вогонь вибух у загороді Івана Щербана і знищив 20 мешкальних домів з господарськими будинками. Згоріли цьогорічні збори, живий та мертвий інвентар. Шкода сягає кількадесятьох тисяч зол. До вгашення пожежі, що при сильному вітрі могла приняти ще більші розміри, причинилися пожежні сторожі з Борислава, Дрогобича, Підбужа і Самбора.

— **Львівська хроніка.** Арештовано якогось К. Лазарського з мостиського повіту, що збирав між українцями якісь гроші, не маючи ніякої леґітимації, що управнювалаб його до збірки. — В театрі „Жолнержа“ помер нагло 48-літній Станислав Пшибиловський. Лікар ствердив удар серця. — До канцелярії Грунвальдської бурси при вул. Собінського добулися вломники і розбивши залізну касу, вкрали 500 зол. — На інж. М. Новосада напало вечором на горішньому Личакові кількох батярів і порізали його ножами. Раненим занялося ратункове поготівля.

— **Допомога збіжем.** Управа кооперативи „Відродження“ в Ляцку Шляхотському пов. Товмач приділила 10 тисяч кґ. збіжа для мешканців цієї місцевости, що потерпіли від граду.

— **Старша донька марш. Пілсудського,** Ванда, що скінчила ц. р. ґімназію, записалася до вищої рільничої школи, щоб студіювати аґрономію. Молодша її сестра вчиться ще в ґімназії.

— **Краєва хроніка.** В Росохачі пов. Чортків 22-літній Василь Мацишин, переконавшись, що його жінка Федора зраджує його з вітчимом Андрієм Гурою, убив обоє сокирою й зголосився добровільно на поліції в Улашківцях. — В Снятині міський стражник Филип Чікер переводячи контролю у звязку з покутним убоєм безрог, знайшов убиту штуку, що належала до Лончинських Коли стражник хотів забрати вбиту штуку, родина Лончинських побила його тяжко, порізала свиню і мясо забрала. — В Таврові пов. Бережани невідомі винуватці вбили Олексу Загробельного, а його брата Антона небезпечно поранили сокирою і покололи багнетом. — Брати Барляки з Волі Зарицької пов. Ніско зловили на своїм полі Яна Цирана, що крав бараболю і пробили його вилами на смерть.

— **Летунська катастрофа.** Біля села Безміхової Вижної пов. Лісько зударилися на висоті 300 метрів два ширяки і впали на землю. Оба пільоти, 48-літній Казимир Сукеннік з Торуня і 21-літній Евген Моравський з Долини погибли на місці.

— **Грім підчас стужі.** Над седлецьким повітом перейшла буря з громами. Підчас бурі 14-літній пастух Генрик Хцяк, що пас корови під селом Чоломиї, сховався під дерево. Якраз у це дерево вдарив грім і вбив хлопця на місці.

— **Інжиніри українці в Чехословаччині.** Т-во українських інжинірів у Чехословаччині має 137 членів, з того 71 наддніпрянців, 49 галичан і 17 уроженців інших земель. Тільки 9 осіб покінчило ще перед світовою війною давні російські та австро-угорські технічні школи. Решта це абсольвенти повоєнних шкіл, а то чеських 87 осіб та Української Господарської Академії в Подєбрадах 60 осіб. Щодо родинного стану, то переважають вільні, вдівці та розведені (74 особи), одружених є 63. Щодо правного положення членів, то найчисельніша група — це еміґранти, а саме еміґранти, які живуть на Нансенівський пашпорт 63 особи та які живуть на дозвіл без пасу — 22 особи, разом ненатуралізованих еміґрантів 85 осіб. Громадян ЧСР є 39 осіб, а громадян інших держав 13 осіб.

— **Український хор на Далекому Сході.** В останніх днях вересня вернувся з далекого Сходу до Києва український жіночий хор під управою Верховинця. Хор виступав у Благовіщенську, Куйбишові (Самарі), Хабаровську, Комсомольську, Усурі, Александровську і Владивостоку, уладжуючи концерти для вояків далекосхідної армії та фльоти. До репертуару належали пісні й танки російські, українські, білоруські, жидівські і татарські.

— **Підземна залізниця з Берліна до Констанци.** Румунська преса займається берлінським проєктом будови підземної залізниці, що йшла би з Берліна на Відень, Будапешт і Букарешт до Констанци. Кошти будови обчислені на міліярд зол. Плян будови такої залізниці виладило товариство міжнародньої залізничої комунікації. Товариство увійшло вже в порозуміння з деякими державами, що заінтересовані тією будовою.

— **Запашні фільми.** В Льондоні відкрито [illegible] ставу міжнародніх винаходів. Між [illegible] кавими експонатами, справжнім чудом [illegible] ної техніки, загальну увагу звертає нова [illegible] тура звукової фільми. Після фільми звукової [illegible] льорової і пластичної проходить тепер [illegible] фільма. Винахідник нової фільмової [illegible] заявляє, що його машина може синхронізувати пахощі всякого роду і всякої сили з образами, показуються на екрані. Коли напр. на фільмовій сцені видко китицю рож, то публіка [illegible] кіні, може завдяки цій новочасній машині [illegible] шуватися сильними рожаними пахощами [illegible] ського будуару на екрані будуть [illegible] ку пахощі вибагливих перфум і т. п. [illegible] ся, що незабаром будемо ходити на [illegible] фільми.

ПОХІД „ГОЛОДНИХ“ НА ЛЬОНДОН.

Льондон, 6. 10. ПАТ. 400 безробітних [illegible] „голодний“ похід з Глеспова до Льондону — 600 км.

НЕМА АБІСИНСЬКОГО УРЯДУ В ГОРЕ.

Льондон, 6. 10. ПАТ. Офіційно повідомляють, що Рас Імру, що проводив абісинським [illegible] рядом у Горе, покинув місто з невеличким [illegible] ділом негайно по відїзді англійського [illegible] Ірскіна. Расові Імру позволили поселитися в Уганді.

Тільки освітою, культурою і вихованням [illegible] будемо кращу долю. Не жалуймо датків [illegible] скріплення освітних змагань.

Дописи.

Концерт п-і М. Сабат-Свірської. Тернопіль. [illegible] Тернополі відбувся концерт п. М. Сабат-Свірської [illegible] „Української Бесіди“ в дні 4. жовтня. [illegible] лика мала вперше нагоду почути [illegible] М. Сабат-Свірської при форт. супроводі д-ра Н. [illegible] ківського.

Сокільське свято в Тернополі. [illegible] По довгих роках непорозумінь і конфліктів у [illegible] ському „Соколі“ настав врешті так [illegible] порядок і почалася організаційна праця. В [illegible] ського Братства“ побачили присутні, до [illegible] кільська організація і що вона дає [illegible] сту. Молодь обох полів у часі [illegible] свою фізичну справність, яка стане [illegible] успіхів у розвитку фіз. культури. [illegible] кавлення старшого громадянства [illegible] й матері так мало цікавляться [illegible] Повне признання належиться організаторові [illegible] та і провідникам вправляючих гуртків. [illegible] жання: щоб гасло „Все вперед — [illegible]“ [illegible] ло і членам і керманичам і щоб терня [illegible] товариствами минулись та щоби [illegible] піднесення українського спорту і розвою фіз. [illegible] на терені цілого тернопільського повіту.

Театр ім. Тобілевича в Тернополі. [illegible] зачинає низку вистав у Тернополі театр ім. Тобілевича, що гратиме в салі „Міщанського Братства“. [illegible] вистава йде оперетка „Лев з Абісинії“.

СТАНИСЛАВІВ.

Концерт М. Дудя. Мин. суботи дав у салі „Сокола" свій концерт М. Дудя. На програму зложились пісні наших композиторів та арії з опер. Не беремося критикувати п. М. Дуди — це вже нехай роблять фахівці. Та все таки видно було, що п. М. Дуді добра школа не пошкодила, а навпаки — вона конечна. Публики було яких 80 осіб, яка приняла концертанта дуже прихильно. При фортепіяні др Н. Нижанківський.

Академічні вечорі. Мин. неділі відбувся у нас черговий вечір, а саме проф. д-ра Глиняки, на тему: Родина і держава. На відчиті було малощо понад трицять осіб. Де решта нашої інтелігенції, де ж ті, що мають претенсії до передових становищ у громадянстві, де ж студентська молодь? Сумний образ!

Гостина „Заграви". Мин. четверга і пятниці виставила у нас „Заграва" драму з часів Нерона „Камо грядеши?" Читачі „Діла" знають уже ту драму з рецензії з прем'єри у Коломиї. Від себе додамо, що в „Камо грядеши?" дійсно не можна дошукуватися драматичних рамц; є це лише окремі картини, змонтовані реж. Блавацьким со мистецьки. Служити можуть вони до ілюстрацій повістей. З великим признанням треба висловитися про театр „Заграва", який відважується на такі великі кошти, щоб лиш дати публиці якнайвірніший образ тих часів, в яких акція розіграється. Строї в „Камо грядеши?" прекрасні: подумані до подробиць. Декорації кисти Боровика захоплювали глядачів і зайвий раз доказали, що Боровик — це наш найкращий сценічний декоратор. З виконавців роль кладемо на перший плян Блавацького (Петроній), який зрештою похвал не потребує. Побіч Блавацького незабутню креацію створив Рудакевич (Хільо Хільоіа), величезний талант. Боровик у ролі Нерона був теж знаменитий, вражала тільки дикція, якої артист від літ не вспів поправити. Курило (Віник), на нашу думку, в першій частині трохи за штивний, у другій значно ліпший. Блавацька (Лігія) дала дуже милий і симпатичний тип. Левицька (Попея) захопила своїми незвичайними кальорами. Прегарний, наддовила своїм тип створив Неделко (Апостол Петро), що своєю характеризацією і мовою переносив нас у країну правди та справедливости. Решта актор в старілася достроїтися до загалу, так що цілість вийшла прекрасно. Повна саля в обох днях і на пополудневці нагороджувала виконавців горячими оплесками. До публики маємо одне прохання: Виходіть скоріше з дому, а в театрі слухайте дзвінків і вже по другому займайте місця! Б. Л.

—о—

Спорт.

ПРОСТЕЙОВ — РУСЬ 5:2 (2:2).

Сьогодні подаємо докладне звідомлення із недільних змагань Руси, яка виступила цим разом із новим гравцем Романом на середині нападу. Склад Руси був такий: Бокшай, Радик, Товт; Іванчо, Куруц, Бендас; Сукевський, Крижк II, Роман, Бідман і Кобзяр. Русь грала багато краще, як на попередніх змаганнях зі Славією. Зокрема дуже гарно грав напад. Добре теж грала оборона, одначе в другій половині Товт мусів грати ще й за розбитого Радика. Бокшай, як завжди, на місці. Зате найслабшою частиною була поміч. Гра велася ввесь час у гострому темпі. З початку отверта гра, відтак легка перевага Простейова, який добуває у 20 і 26. хв. ворота зі стрілів Мельки. Русь не заломлюється, тільки всіма силами натискає і вирівнює зі стрілів Суковського (добитка стріл Бідмана) і Бідмана (з подання Романа). В другій половині Простейов використав ослаблення Руси (розбиття Радика), яка обмежується виключно до оборони, і здобуває в 5., 32. і 34. хв. ворота. Русь намагається конче поліпшити вислід, але це їй не вдається. Суддював п. Мацке, що в деяких ситуаціях дошкульно скривдив господарів.

ПОДІЛЛЯ — ЛЕҐІОН.

В найближчу неділю гратиме І. дружина тернопільського „Поділля" треті змагання за мистецтво А-кляси, а саме з Леґіоном. Цим разом наша одинацятка повинна вирішити їх конче у свою користь.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

МИСТЕЦТВА ВІДЕНСЬКОЇ ЛІҐИ. Вієнна — Гакоаг 6:0. Адміра — Рапід 0:0, Ф. К. Він — Австрія 2:0, Ф. А. К. — Спортклюб 5:0, Вакер — Пост С. К. 1:0, Фаворітнер А. К. — Лібертас 4:2.

Вієнна здобула нагороду за найчеснішу гру.

БУКАРЕШТ. Мадярщина — Румунія 2:1. Були це перші міжнародні змагання по довгих роках спортової війни. Глядачів більше як 40.000.

АНГЛІЯ. В змаганнях першої Ліґи ведуть Портсмет, Дербі Кавнті і Сток Сіті рівною скількістю точок 11. Портсмет має кращі відношення воріт. Останнє місце займає Лідс Юнайтед, передостаннє Вест-Бромвіч Альбіон.

АНГЛІЯ — МАДЯРЩИНА. Сензаційні змагання цих презентацій відбудуться 2. грудня в Льондоні.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Атракція.

На засіданні якогось комітету виринає думка: „А можеб так якусь атракцію?! Нині публика тяжка і нелегко її притягнути на імпрезу!" Всі члени комітету годяться і ухвалюють атракцію. „Осінь".

Після того розходяться в свояси і кожний оповідає. Один:

— Нині ми ухвалили одну дуже цікаву річ. Уяви собі: має бути...

На хвилю заікується, бо атракція не була обговорена, але це тільки на хвилю. Ми на загал народ творчий, з фантазією і потрафимо з воздуха ловити.

— ...уяви собі: має бути представлена осінь. Шум вітру переходить у жалібний зойк, далеко чути гомін вечірніх дзвонів, пожовкле листя паде на землю, шелестить, на сцену виходить жінка в жовтій шаті з розпущеним волосям і під акомпаніямент фортепяну деклямує вірш Лепкого.

Другий:

— Ми нині вирішили дати якусь атракцію. Уяви собі: По салі перейде персоніфікація осени. Молодиця, знаєш така в цвітистій густі, в фотах, з кошиком повним овочів, а з нею двоє малих дітей з книжками. Здалека буде чути шкільний дзвінок, що скликує дітей і скрип воза, що ніби везе щось із поля. Потім на сцену вийде темна постать і відрецитує вірш Олеся.

Третій:

— Імпреза цікаво заповідається. Має бути скеч п. з. „Осінь"...

— А хто написав?

— Ну... Ще ніхто, але це дрібниця. Хтось уже це зробить. Уявляю собі так: Попівство, городець, на кльомбах айстри і ще якісь осінні квіти, на деревах пожовкле листя. По городці ходить стара панна в старосвітнім темнім одязі і співає... Наприклад... О! „Піду я в той садочок, де мій милий ходив"... Такий настроєвий кавалок. Вечеріє. Десь горою летять журавлі, дикі гуси. Панна згадує молоді літа...

„Любив мене мамцю, любив мене,
Не рік не два зводив мене..."

Схиляється на фірточку і плаче. Робиться темно. Завіса. Думаю — буде дуже гарно.

Після того по місті ходять три ріжні версії про атракцію. Що вони ріжні це для реклями не шкодить, навпаки навіть помагає, бо люди сперечаються переконують себе і врешті закладаються хто має слушність. А щоби знати напевно — вибираються всі на імпрезу.

За той час комітет полагоджує багато ріжних справ, а про атракцію ні словом не згадує.

Аж день, два перед імпрезою хтось виривається:

— Добре, мої панове, а що з атракцією?

— Як „що"? — дивується голова комітету. — Має бути. Миж давно ухвалили. Пане секретар, прошу відчитати те місце з протоколу!

— А хто цим займається?

Тоді голова задумується.

— Справді... Хто цим займається?! Пане секретар, хто цим займається?

— Поки-що ніхто, пане голово.

— Справді, покищо ніхто.

— Якжеж так, мої панове! Адже була ухвала!...

І тепер починається:

— Займіться ви!

— Я? А чому не ви?!

— Можеб пан Ікс...

— Можеб Ипсильон...

Врешті вбирають у шори якогось Зета і він зриваґновано заявляє:

— Добре, прошу панів, я буду робити що зможу, але за такий короткий час властиво нічого зробити не можна.

— Дурниця, пане товаришу — каже пан голова. — Щоби тільки було, бо скомпромітуємось. А ви, я знаю, ге-ге-ге! — І клепає його по рамени.

Приходить імпреза...

На сцені, що представляє гори в зимі (інших декорацій не було під рукою!) зявляється сам член комітету і деклямує з Шашкевича: „Бувало весною, як ліс розівється і дивними птичок гукне голосами".

Ситуація вратована, атракція була, публика дописала.

Це останнє найважніше.

Галактіон Чіпка.

—о—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ШЛЯХОМ ДО ВІДБУДОВИ. Одноднівка видана з нагоди 35-літнього ювілею читальні „Просвіти" в Рошневі. Рошнів 1936. Стор. 16, вел. 8°.

ПРОГРАМА ВИКЛАДІВ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У ПРАЗІ в зимовім півроці 1936-37. Прага 1936. Стор. 12 + 12, вел. 8°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Канарійські острови".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 7. жовтня 1936.

Відень (506,8) 17.10 Зучасна австр. музика, 19.35 Концерт, **Братислава** (298,8) 17.40 Словацькі нар. пісні, 18.15 Мадярські пісні, **Прага** (470,2) 20.15 Концерт, **Париж** (1648) 12.00 Симф. музика, 21.00 Сонати. **Білгород** (437,3) 19.50 Пісні, 20.15 Діточий хор, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 20.45 Орх. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.00 Музика, 17.20 Скр. форт., 20.10 „Белькanto" сп. реситаль Джіно Сінімберґі, 20.45 Кантата Баха, **Мінхен** (405,4) 16.30 Орх. конц., 22.30 Соната на скр. і форт. К. Шефера, **Будапешт**, (549,5) 12.05 Циг. музика, 17.30 Сальон. музика, 19.15 Спів, 20.20 Музика 4-ох пір року, 22.15 Форт., **Мілянно** (368,6) 17.15 Камер. концерт, спів, форт., 20.40 „Кіянті" радіосценка з муз., 21.05 Орх. концерт, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 21.15 Орх. концерт.

Четвер, 8. жовтня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.25 Оп. арії, Герліх сопран, 19.20 Радість і смутки автомобіліста, муз. авд. Грубого, 21.10 „Прометей в оковах" драма Айсхельоса, 22.20 Спів, Бавитом, сопран, **Прага** (470,2) 17.15 Сп. реситаль, 19.25 Новини танк. музики, 20.00 Хор, 22.15 Легка музика, **Париж** (1648) 14.00 Легка музика. 18.00 Театр Уяви, 21.00 Солісти, Гатіно спів, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні 20.00 Сп. реситаль. 20.30 Вечір гумору, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 10.00 Нар. пісоньки, 14.15 Нар. музика, 17.30 Пісні й поезії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Музика, 20.10 Пастор. симфонія ч. 76 Бетовена, **Мінхен** (405,4) 10.00, 11.00 Нар пісоньки, 20.10 Легка німх. музика, **Будапешт** (549,5) 12.05 Сальон. музика, 13.30 Сп. реситаль, 14.00 Форт. реситаль, 21.30 Циг. музика, 22.20 Форт. тріо, **Мілянно** (368,6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Вок. концерт, 19.00 Легка музика, **Рим** (420,8) 13.10 Орх музика, 20.45 „Ля фіяма" оп. Респіґія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 7. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.33 Руханки, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для мол. дітей: „Гутірка про воду", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх. мандоліністів, 12.40 Що робити з пручими ростинами, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Розр. музика з гр. пл., 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклям. концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.45 Техн. скринька, 15.55 Легка музика з гр. пл., 16.10 Муз. загадки, авд. для ст. дітей, 16.30, 17.15 Концерт орх., Лучай бас, 17.00 Сповнені мрії про військо, 17.50 Першим ел. трамваєм на кр. виставу 1894 р., гутірка Ст. Василевського, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Муз. мініятури, 18.40 Не вбивайте мист. таланту дітей, 18.50 Що дає хліборобові професійна організація, 19.00 „Опінія" знімок із пов. Вайсенгофа „Життя й думки Жиґм. Подфілінського". **19.20 Українська пісня, концерт у виконанні Василя Тисяка, хорів Котка й „Сурми" з гр. пл. у супр. фортепіяну**, 20.00 Театр Уяви: „Покарана" драма Анд. Рибіцького, 20.30 Музика з гр. пл., 20.35 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Як ми побудували нашу школу, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Концерт камер. орх., 22.15 Камер. концерт, 23.00 „Під знаком танку", гр. пл.

Четвер, 8. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Муз. поранок для сер. шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Легка музика, 12.40 З чого і як приготовити квашення, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Музика з гр. пл., 16.30 Гокус-покус: Вкладаю руку в вогонь, авд. для ст. дітей, 16.35, 17.15 Концерт орх., пісоньки, 17.00 Положення працюючої жінки, 17.50 Новий том творів Й. Пілсудського, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.35 о. Ант. Тичинський в Альбіґовій, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Давид із Ламартену" Ю. Майснера, 19.00 Сп. реситаль Е. Бендера в супр. форт., 19.50 Вердієві мельодії в вик. камер. орх., 20.30 З мандрівок по провінції: Троки, 20.45 Веч. денник, 20.55 Промова з нагоди тижня будови шкіл, 21.00 Концерт симф. орх., 21.45 Легка музика, 22.20 Кл. Дебісі з гр. пл., 23.00 Танк. музика з гр. пл.

Радіокутик.

МОНГОЛЬСЬКА НАРОДНЯ МУЗИКА.

Підчас побуту у Монголії шведський письменник Гаслунд, дістав від шведського радієвого т-ва новочасний апарат для награвання кружків, який дозволить йому награти ряд музичних творів і народніх монгольських пісень.

ОРХЕСТРА ЦИГАНСЬКИХ ДІТЕЙ.

У мадярському радіо є популярною орхестра „Райко", що складається з циганських дітей в віці від 9 до 16 років. Виступи цієї орхестри мають великий успіх.

ТЕЛЕВІЗІЯ НА ПАРТІЙНИХ СВЯТАХ НІМЕЧЧИНИ.

Німецька телевізійна програма видавала образи безпосередньо з партійних свят у Нюренберґу. Спеціяльний літак перевозив телевізійні знимки до Берліна, де їх у дуже короткому часі приготовлювали до телевізійної надачі. Все йшло радієвими техніками, завдяки чому німецьке радіо осягнуло повну самодільність. Звукові і образові авдиції можна було надавати незалежно від фільмових тижневих переглядів.

Німецькі поступи в ділянці телевізії збуджують подив в Італії. У своїх працях, проваджених над телевізією, Італія опирається на вислідах німецьких дослідів.

ТЕЛЕВІЗІЙНІ „ЗІРКИ".

Всі справи, звязані з телевізією збуджують в Анґлії так велике зацікавлення. Напр., коли теперішня телевізійна спікерка вийшла зі шпиталю, де піддалася операції сліпої кишки, то при виході чекали на неї 40 фотографів і 3 фільмові оператори.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.78—89.35, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Фльор. гол. 279.82 — 278.10. Франки фр. 24.81 — 23.67, Франки швайцарські 122.60—121.80, Фунти анґл. 26.28 — 26.12, Гульд. данц. 100.20 — 99.80, Корони данські 117.29—116.45, Корони норв. 131.88—133.90, Кор. шв. 135.43 — 134.45, Марки фінл. 11.59—11.30, Марки нім. 138 — 133, Шил. австр. 99—98, Марки нім срібні 149—144

Акції.

Банк Польський 105, 104. Цукор Ніледев 43, Цукор 29, Вугіль 15.50, Лільпоп 13.75, Норблін 61, Островець 30.57, Стараховичі 35.50, 35, 35.25.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63, серії 76.50, 2. ем. 63.75, серії 77.50, 5 конв. 51.50. 6 дол. 70, 4 прем. дол. 47.25, 47, 47.50, 7 стаб. 48.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 39—41. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ГТКЗ. 40.50 — 43, 4 і пів прц. БК. 62.50—65, 4 прц. БГК. 61.50—65.

Долярівка 45.50—48, 3 інвест. 1. ем. 62—64, 2. ем. 63—65.

Збіжжя.

Ціни льоко Львів	від до
Пшениця одн.	23.50—24.00
Пшениця зб.	22.75—23.25
Жито I	16.75—17.00
Жито II	16.50—16.75
Ячмінь на мливо	18.50—18.75
Ячмінь паст.	17.75—18.00
Овес I не задощений	14.25—14.50
Овес I а легко задощ.	13.75—14.00
Овес II не задощ.	13.75—14.00
Овес II а легко зад.	13.00—13.25
Гречка на мливо	19.75—20.00
Гречка паст.	17.25—17.50
Висівки пш. середні	9.50—10.50
Висівки пш. м'які	11.55—13.50

Інші курси без змін.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 6. X. 1936.

		Льоко ст. заладов.	
Пшениця зб.	750 гр/л.	22.25—22.75	зол.
Жито зб.	694 „	15.50—16.00	„
Ячмінь паш.	641 „	17.25—17.35	„
Овес не зад.	456 „	14.00—14.25	„
Овес л. зад.	444 „	13.75—14.00	„
Гречка		17.50—18.00	„
Кукурудза жовта		13.50—13.60	„
Кукурудза червона		15.00—15.50	„
Вика темна		16.00—16.50	„
Вика сіра		15.50—16.00	„
Сім'я коноп.		27.00	„
Сім'я соняшникове		26.00—26.50	„
Просо зб.		13.00—12.25	„

Пшениця подорожіла на 10—15 сот., жито на 25 сот., ячмінь також на 25 сот. Овес і кукурудза також на 10—15 сот. дорожчі. Тенденція звишкова. Подаж невистарчаюча.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 6. жовтня н. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока	0.14 „
1 к. яєць	3.50 „

Тенденція на масло, молоко та на яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 6. X. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курки I. кл., товсті, без остріг, щойно від 1.70 кг. вгору	1.05 зол.
Курята I. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Качки товщеві I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.85 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

ОПОВІСТКИ.

На Український Город зложив Дмитро Угрин з Обертина зол. 5.— і кличе: Вп. нотара Вол. Рудницького, о. кан. Дмитра Грабця, д-ра Кибюка — всіх з Обертина, Романа Погорецького, вет. лік. в Міхові Любартівськім, Волод. Свистуна, пов. вет. лік. в Заверцю, Петра Гутникевича, вет. лік. в Заболотові, Всч. о. Вас. Малковича в Чортківці, всіх на довільну квоту.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.